

CÍLE PRÁCE:

Shrnutí dosavadního bádání o osobnosti filmového skladatele Zdeňka Lišky, vytvoření komentovaného přehledu literatury k problematice filmové hudby.

Prezentace výsledků komplexní analýzy hudby k filmu Marketa Lazarová. Nikoliv popis průběhu hudební stopy vzhledem k obrazu, ale pokus o funkční rozbor hudební složky a jejího začlenění do celkové struktury vyjadřovacích soustav filmu.

METODA:

Podrobné studium dostupných materiálů k osobnosti Zdeňka Lišky, komplexní rozbor široké škály pramenů k filmu Marketa Lazarová (kopie rukopisné partitury, rukopisné poznámky Františka Vláčila, několik verzí scénáře od rukopisu až ke knižnímu vydání), doplněný rozhovory s nejbližšími spolupracovníky Zdeňka Lišky a Františka Vláčila, přítomnými vzniku filmu. Vytvoření soustavy hledisek, z nichž byly výsledky rozboru sledovány a systematizovány (hudební jazyk, hierarchie hudebních čísel, forma celku i jednotlivých hudebních vstupů, použití textů, ticha, vnitroobrazových a mimoobrazových hudebních objektů).

VÝSLEDKY:

Zdeněk Liška vytvořil složitou hudební strukturu, jež s charakterem filmu konvenuje především zvoleným hudebním jazykem. Ten je jen velmi volně odvozen od základních atributů středověké hudební kultury, jež skladatel vsadil do stylového rámce hudby první poloviny 20. století a částečně i Nové hudby.

Specifickou zvukovost filmu vytváří především rozsáhlé použití rejstříku lidského hlasu s širokou škálou netradičních artikulačních předpisů, kombinované s bicími nástroji.

Působivost Liškovy hudební stylizace je dále významně obohacena propojením hudební stopy s prvky zvukového prostředí exponovaného na plátně. Z tohoto zvukového prostředí jsou derivovány některé parametry hudebních vstupů a výsledný tvar mnohdy přímo nahrazuje reálné ruchy a hluky.

Užití latinských a českých liturgických textů má zřejmě pouze metaforický a symbolický duchovní význam, konkrétní výběr textů se jeví jako nahodilý.